

Audyt – skuteczne narzędzie w rolnictwie

Zawód audytora w branży rolnej zyskuje coraz bardziej na znaczeniu i popularności. Jest to związane nie tylko z rosnącymi wymaganiami klientów, czyli konsumentów produkowanej przez nas żywności, ale również z potrzebą standaryzacji i usprawniania produkcji.

Karolina Krasicka

K2 Agro

Wyszkolona kadra audytorów wewnętrznych pozwala firmie nie tylko prowadzić procesy według ustalonych zasad, ale także znacznie przyczynia się do podniesienia wydajności tychże procesów, obniżenia kosztów, a przy tym pomaga wprowadzić zmiany oraz skutecznie przekazywać informacje wewnątrz firmy. W przypadku audytorów zewnętrznych – doradców – zadanie jest bardzo podobne – ich rekomendacje i propozycje rozwiązań mają skutkować wzrostem efektywności i obniżeniem kosztów.

O tym, jak skutecznie usprawniać procesy, jak prowadzić audyt w sposób przyjazny dla audytowanego oraz o tym, jakie są najnowsze trendy w kontroli bioasekuracji mogli dowiedzieć się uczestnicy pierwszego szkolenia dla tej grupy zawodowej w podpoznańskim Sierosławiu zorganizowanym przez K2 Agro.

Audyt to nie kontrola

Zawód audytora niestety do dzisiaj nierzadko kojarzy się z kontrolą i wytykaniem błędów. Tak istotnie jest, ale tylko wtedy, kiedy jest przeprowadzany w sposób nieprawidłowy, przez niekompetentne osoby. Zazwyczaj taki audyt przeprowadzany jest tylko raz w danym podmiocie, bo nikt nie lubi takiego sposobu pracy.

Współcześnie audyt przeprowadzany jest w sposób ukierunkowany raczej na usprawnienie organizacji/procesu niż na wskazanie nieprawidłowości, nie powinien mieć charakteru represyjnego, w raporcie z audytu nie powinno wymieniać się nazwisk i wskazywać winnych. Raport z audytu powinien zawierać informacje na temat rekomendacji przygotowanych na podstawie zebranych i poddanych analizie danych. Innymi słowy: w przypadku audytu doradców zewnętrznych, np. w zakresie żywienia zwierząt powinniśmy spodziewać się:

- analizy kondycji naszych zwierząt,

- analizy receptur mieszanek paszowych,
- obserwacji z kontroli przygotowania i magazynowania mieszanek paszowych,
- oceny krzywej żywienia zwierząt,
- oceny stanu technicznego magazynów pasz, magazynów komponentów paszowych, linii przygotowania pasz/wozu paszowego, systemu zadawania paszy,
- oceny skuteczności programu higieny – magazyny surowców i pasz, silosy, paszociągi, koryta, itd.

Na podstawie tych wszystkich informacji audytujący powinien wskazać najbardziej newralgiczne punkty do poprawy oraz skuteczne metody, jakimi dany problem możemy rozwiązać.

Audyt ukierunkowany na poprawę efektywności

Coraz częściej audyt jest ukierunkowany nie tyle na wskazanie punktów, które powinny być poprawione, ale na znalezienie sposobu lepszego wykorzystania zasobów: technologicznych, materiałowych i ludzkich w celu zwiększenia wydajności, ale też obniżenia kosztów. Taki audyt jest zlecany przez bardzo świadomych producentów.

Inne cele audytu

Zarówno w dużych, jak i małych firmach/gospodarstwach istnieje niekiedy potrzeba potwierdzenia,

Fot. 1. Podczas szkolenia odbyły się warsztaty z użycia luminometru do kontroli czystości powierzchni

Fot. 2. Dr Nele Caekebeke przedstawiała narzędzie do oceny poziomu bioasekuracji Biocheck stworzone przez naukowców z Uniwersytetu w Gandawie

iz sposób, w jaki prowadzimy nasze przedsięwzięcie jest zgodny z ustalonymi normami lub też np. z wymogami prawa. Prowadząc gospodarstwo nie musimy być specjalistami w każdej dziedzinie, możemy zatrudnić specjalistów, żeby ocenili naszą pracę, np. w zakresie bioasekuracji, aby być pewnym, że wszystkie wymagane przez prawo działania zostały wprowadzone w sposób właściwy i wystarczający. Taki audyt świadczy usługi zapewniające i doradcze, które:

1. dają potwierdzenie zgodności – odpowiedź na pytanie: czy działamy zgodnie z prawem? Zgodnie z ustalonym standardem produkcji (PQS, QAFP, Global GAP... itd.)?
2. są narzędziem prewencyjnym – audyt ocenia czy wszystkie ryzyka związane z prowadzeniem działalności zostały wykryte i czy te ryzyka są kontrolowane,
3. weryfikują procedury i pozwalają na uniknięcie błędów,
4. pomagają wprowadzić konieczne zmiany.

Technika przeprowadzania audytów

Dobrze przeprowadzony audyt powinien opierać się na kilku ważnych zasadach, aby odpowiednio zbadać wyznaczony obszar i aby skutecznie wdrożyć usprawnienia. Ta druga część, czyli skuteczne wdrożenie zaleceń jest niezwykle ważna. Niewiele nam da raport z audytu, jeżeli w ślad za tym nie pójda działania. Standardy przeprowadzania audytów określa międzynarodowa instytucja – Międzynarodowy Instytut Auditorów Wewnętrznych. Jest to bardzo obszerny zbiór zasad, niemniej ważne są przede wszystkim postawy audytorów, które wymagają od tej grupy zawodowej m.in. prawości, poufności, etycznego postępowania, obiektywizmu, niezależności osądów, należytej staranności oraz biegłości i kompetencji w zakresie wiedzy w dziedzinie, którą audytor będzie badał. Nic tak nie

Fot. 3. Poprawnie przeprowadzony audyt powinien skutkować większą efektywnością produkcji. Aby go właściwie poprowadzić, audytor musi posiadać gruntowną wiedzę

Fot. 4. Kontrola i analiza wyników jest elementem koniecznym do dobrego zarządzania produkcją

denerwuje audytowanych jak brak kompetencji audytora.

Szkolenia dla profesjonalistów

Pierwsze szkolenie dla audytorów obejmowało trzy zakresy:

1. Technika i metodyka przeprowadzania audytów i kontroli w rolnictwie.
2. Biocheck jako narzędzie do oceny poziomu bioasekuracji.
3. Program higieny w gospodarstwach rolnych oraz metody weryfikacji skuteczności działania preparatów chemicznych.

W najbliższej przyszłości planowane są kolejne spotkania o różnej tematyce, m.in:

- dobrostan zwierząt,
- bezpieczeństwo żywności,
- transport zwierząt – bioasekuracja, dobrostan, wypadki,
- żywienie,
- dokumentacja, analiza wyników produkcyjnych oraz wykorzystanie systemów IT do kontroli produkcji.